

У подальшому передбачається узагальнення досвіду з залучення учнів до виконання науково-дослідницьких робіт по лінії МАН та з'ясування можливостей впливу даного виду творчої роботи школярів на рівень розвитку їх творчого мислення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Давиденко А.А. Теоретичні та методичні засади розвитку творчих здібностей учнів у процесі навчання фізики / А.А.Давиденко : Дис... д-ра наук: 13.00.02 – 2007.-458 с.
2. Касянова Г. В. Система фізичних задач для розвитку творчих здібностей учнів : Дис...канд. пед. наук: 13.00.02 / Г.В.Касянова. – К., 1995. – 245 с.
3. Пашко М.И. Графические олимпиадные задачи по физике как средство развития творческого мышления учащихся // Сборник научных трудов Sword.-Выпуск 4(37).Том 12.-Иваново: Маркова АД, 2014.- С.114-120.
4. Разумовский В.Г. Развитие творческих способностей учащихся в процессе изучения физике/В.Г.Разумовский.- М.:Просвещение,1976.-214 с

Пашко М.И.

РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ УЧАЩИХСЯ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ ФИЗИКО-ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ К ТУРНИРАМ ЮНЫХ ФИЗИКОВ

В статье обоснована актуальность проблемы развития творческого мышления учащихся учебных заведений физико-технического профиля, проанализированы результаты исследований ученых по этой проблеме, раскрыты возможности развития творческих способностей лицеистов в процессе подготовки к турнирам юных физиков.

Ключевые слова: развитие творческих способностей учащихся, общеобразовательные учебные заведения физико-технического профиля, интеллектуальные соревнования по физике, турнир юных физиков.

Pashko M.I.

THE DEVELOPING OF CREATIVE THINKING OF STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS WITH PHYSIC AND TECHNOLOGY PROFILE WHILE PREPARATION FOR THE YOUNG PHYSICISTS' TOURNAMENTS

The article explains the relevance of developing creative thinking of students in secondary schools with physic and technology profile, it analyses scientists' research results on this issue, and reveals opportunities to develop creative abilities of students when preparing for young physicists' tournament.

Key words: development of students' creative abilities, secondary schools with physics and technology profile, intellectual competitions in physics, young physicists tournament.

УДК 378.096 + 316.346.32-053.6

Суріна І.А.

СОЦІАЛЬНИЙ ОБРАЗ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВУЗІВ ПОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ ПОЛЬЩІ

Стаття представляє опис сутності соціального образу молоді, на цій основі представлені основні характерні риси соціального образу сучасних студентів педагогічних спеціальностей вузів поморського регіону Польщі.

Ключові слова: соціальний образ, молодь, вищий навчальний заклад, студенти, ціннісні орієнтації.

В умовах розвитку сучасного суспільства молодь характеризується тим загальним, що притаманне для суспільства в цілому і тим особливим, що властиво сучасному поколінню.

Це значною мірою відбивається на соціальному образі сучасних молодих людей. Дослідження соціального образу молоді завжди буде значимо для суспільства з метою визначення шляху його розвитку і соціального відтворення.

Слово "образ" трактується як: "1) зовнішній вигляд, обрис; 2) характер, душевний склад" [1, с. 421]. Тим самим поняття "образ" має дві складові, одна з яких відображає зовнішні, "видимі" характеристики, а друга – внутрішні.

Згідно з визначенням В.А.Лукова, А.Л.Забари, Е.П.Волкова, під соціальним образом спільноти розуміється "сукупність характеристик соціальних ознак" [2, с.80]. Ми ж соціальний образ молоді визначаємо як сукупність емпірично фіксованих соціальних ознак, особливостей взаємин молоді та орієнтацій на соціальні цінності. При цьому соціальні ознаки та особливості взаємин молоді ми відносимо до зовнішніх компонентів соціального вигляду, а орієнтації на соціальні цінності – до внутрішнього компоненту [3, с.8].

Метою даної статті є представлення сутності соціального образу молоді і на цій основі опис основних характерних рис соціального образу сучасних студентів педагогічних спеціальностей вузів поморського регіону Польщі.

До основних властивостей соціального образу молоді можна віднести соціально-демографічні характеристики, ціннісні орієнтації (у тому числі орієнтації на систему соціальних цінностей), види діяльності, специфіку способу життя, рівень освіти і т.ін. Соціальний образ відображає причинний зв'язок і обумовленість всіх його особливостей у відповідності з історичним етапом розвитку суспільства, соціальними змінами та громадськими перетвореннями [4].

Сукупність соціальних ознак відображає життєвий шлях як окремої молодої людини, так і молоді в цілому. А особливості взаємин як усередині молодіжної спільноти, так і з іншими соціальними групами, визначаються основними факторами життєвого шляху. Життєвий шлях кожної молодої людини індивідуальний, "про його типовості можна говорити в контексті аналітичного зіставлення найбільш приватних життєвих траєкторій" [2, с.81], випадкових і закономірних подій, що утворюють конструкцію життєвого шляху.

Найбільш важливою в соціальному образі молоді є регульовальна роль цінностей, яка визначається нами через соціокультурні орієнтації та їх складові – орієнтації молоді на систему соціальних цінностей. Соціальний образ молоді являє собою певну цілісність, яка може бути виражена через основну, домінуючу рису цієї цілісності. Ця риса є основою певного соціального типу молоді. В якості таких рис виступають, з нашої точки зору, соціокультурні орієнтири груп молоді.

Соціологічні дослідження останніх десятиліть фіксують наявність у молоді різних систем цінностей [5]. Це і визначає відмінність спрямованості соціокультурних орієнтирів в молодіжному середовищі. Соціокультурні орієнтації в процесі соціалізації особистості молодої людини зазнають трансформацію, що позначається на результативності соціалізації. Орієнтація на соціальні цінності мають значний вплив на формування субкультури молоді. Субкультура та соціокультурні орієнтації взаємопов'язані, насамперед, через цінності і норми.

Формування соціокультурних орієнтацій "... відповідає соціальним потребам особистості в саморозвитку і самовираженні в конкретно-соціальних, історично обумовлених формах життєдіяльності, характерних для способу життя суспільства і соціальних груп, до яких належить індивід і з якими він себе ідентифікує" [6, с.72]. Отже, можна визначити значиму роль соціокультурних орієнтацій в регуляції соціальної поведінки молоді, спрямованості її поведінки. Це дозволяє представити соціокультурні орієнтації як основу соціального вигляду молоді в соціологічному дослідженні.

Соціокультурні орієнтації за своєю змістовною суттю "управляють" життєвим світом молодої людини, її поведінкою. Вони виступають показниками однаковості чи відмінності культурних груп молоді, соціального вигляду різних категорій молоді.

Значний вплив на формування різних соціокультурних орієнтацій молодих людей надають засоби масової інформації. У них молодь досить часто знаходить моделі вирішення

своїх проблем і зразки поведінки. Розширення ринку телепродукції і його вплив на свідомість молоді призводить до процесу формування нового соціального типу особистості молодої людини з "насадженням" йому певної ціннісно-нормативної системи, соціальної поведінки, способу і стилю життя. Засоби масової інформації для більшої частини молоді є каналом трансляції зразків культури, цінностей суспільства і норм поведінки, що відбивається на соціокультурних орієнтаціях молоді. Це в свою чергу зачіпає процеси суспільного відтворення.

Необхідно також відзначити, що посилення інформаційних процесів обумовлює збільшення ступеня впливу на зміну системи соціальних цінностей молоді. Молодь найбільшою мірою, ніж інші соціальні групи, знаходиться в інформаційному полі, використовуючи при цьому різні канали інформації для вибору поведінкових дій. Це призводить до зміни символічного поля молоді, поведінки, відбивається на взаємостосунках, сприяє вибору засобів побудови життєвого світу і проектування соціальної реальності. Зміна орієнтацій молоді на систему соціальних цінностей за допомогою інформації набувають здатність використовувати цю інформацію для того, щоб мати можливість керувати соціальними процесами в повсякденному житті.

Особливість зміни орієнтацій молоді на соціальні цінності полягає в тому, що їх можна простежити в соціальній поведінці суб'єктів, які виступають носіями певних цінностей. Така взаємодія можливе тільки на основі соціального обміну різного роду інформації [6]. Існування різної спрямованості соціокультурних орієнтацій обумовлює способи проектування соціальної реальності на основі оцінного ставлення до неї.

На основі об'єктивних і суб'єктивних показників, до основних типових рис молоді, які визначають її соціальний вигляд як сукупності домінуючих соціальних характеристик, нами віднесені такі групи ознак: 1) соціально-демографічні характеристики молоді; 2) спрямованість ціннісних орієнтацій; 3) траєкторії життєвого шляху молодих людей; 4) особливості статусу молоді в суспільстві та її внутрішньогрупової диференціації; 5) характерні риси повсякденної поведінки молоді.

Дослідження соціального вигляду молоді, проведене за допомогою біографічного методу, показало, що при побудові траєкторії життєвого шляху молоді особливого значення набувають події в житті молодої людини тільки через деякий час, з накопиченням певного життєвого досвіду. Найбільш важливі для неї події особистого характеру. Саме вони зумовлюють подальший життєвий шлях і є елементами конструкції життя в подальші вікові періоди. Оцінка і домінування в пам'яті цих подій призводить до переосмислення життєвого шляху, вчинків і соціальної поведінки в цілому. За допомогою наративу молодь не тільки відтворює "свій" портрет, а й "переживає" життя заново [7].

Також виявлено, що молодь набуває світогляду [8] внаслідок переоцінки цінностей, і це найбільш виражено у кризах соціалізації. Причинами тому служать події, які відбуваються в особистому житті індивіда. Однак процес відгородження від світу розрізняється у молоді від 15 до 20 років і більш старшої групи – від 25 до 30 років. У молоді першої групи відгородження виражається у звуженні кола друзів, вживанні наркотичних і алкогольних речовин, суїцидних настроїв, частих конфліктах з батьками і т.д. В пошуку "своєї" ціннісно-орієнтованої групи, молоді люди другої категорії, як правило, "замикає" свій життєвий світ на своїх власних інтересах і потребах, які домінують над усім іншим. Їх ціннісно-нормативна система більш стійка, ніж у молоді молодшого віку. Подібна тенденція в найбільшій мірі характерна для молоді великих міст і мегаполісів. Це відбивається у формуванні соціального портрета молоді.

Можна стверджувати, що орієнтації молоді на соціальні цінності детерміновані суспільними перетвореннями. Нестійка соціокультурна ситуація впливає на життєві плани молоді, змінює актуалізацію цінностей, "врівноважує їх" залежно від ситуації. Цим обумовлена адаптація молоді до умов середовища. У процесі соціальної адаптації молоді, якщо умови життєдіяльності не збігаються з потребами і життєвими умовами особистості, настає переосмислення потреб, цілей, цінностей.

Переструктурування умов середовища відбувається шляхом зміни спрямованості орієнтацій на систему соціальних цінностей. Ціннісні зміни сучасного покоління, насамперед, стали значними і суттєвими. Знецінилася більша частина життєвого досвіду кількох поколінь. Затребуваними виявилися такі якості людини як: прагматизм, індивідуалізм, орієнтація на приватне життя.

Соціальний образ молоді формується через вплив засвоєних у процесі соціалізації знань, норм, цінностей, значущих для суспільства і складові його сукупний, узагальнений і осмислений досвід і одночасно через участь молоді людини в соціальному житті, засвоєння їм певних форм і способів життєдіяльності. Якщо ці дві сторони не суперечать одна одній, то утворюється певна цілісність формування соціокультурних орієнтацій, в іншому випадку може виникнути конфлікт між особистістю та суспільством, між соціальним співтовариством і суспільством. Саме тому дослідження соціального вигляду молоді у співвіднесенні з соціокультурною ситуацією стає найбільш показовим у відображенні реального процесу соціального розвитку молоді.

Сьогодні дослідники виділяють нові властивості молоді. Г.В.Купріянова зазначає, що "в якості найважливішої сутнісної характеристики молоді виступає мотиваційна сфера свідомості як спрямованість особистості на репродуктивну та інноваційну діяльність, похідна умов життєдіяльності в процесі соціального становлення молодого покоління як суб'єкта суспільного виробництва і суспільного життя" [9].

Ю. А. Зубок і В. І. Чупров, характеризують сучасну молодь таким чином: "Молоді люди прагнуть все більше покладатися на себе, часто заперечуючи досвід батьків. Тим самим у ризиковій поведінці фактично відбивається потенційна здатність молоді до соціальної творчості та соціальної активності. Причому прагнення до нового досвіду, як правило, не обтяжене рефлексією з приводу ризику помилитися" [10, с.59].

Як підкреслює В.А. Луків, "у будь-яких суспільних умовах, в будь-яку епоху для молоді будуть притаманні такі властивості, які випливають з природничо-історичного процесу спадкоємності і зміни поколінь. Саме цей процес забезпечує як стійкість змісту та форм соціальності, так і їх трансформацію з метою адекватного реагування на внутрішні зміни соціального цілого і зовнішні виклики навколишнього середовища. (...). А специфіку молоді щодо молодіжної інновації надає саме те, що новаційні властивості її активізовані до певної межі в силу її неможливості спертися на життєвий досвід і культуру в широкому сенсі слова. Це (в ідеалі, в принципі, в моделі) означає, по-перше, що молоді щось легше придумати, ніж знайти в соціокультурній скарбничці минулого (у вигляді прецеденту, раніше сформульованої ідеї, розробленої технології і т. п.), по-друге, її не цікавлять раніше засвоєні знання, вона вільна від його логіки і незаперечності, їй легше йти по невторованим стежках: вона не знає, які утворено. Зрозуміло, це питання лише наявності відповідних властивостей, а не практичного їх застосування, яке якраз дуже мало нагадує світ, наповнений спонтанним креативом. Але тому і є сенс побачити тут те потенційне, без чого реальне не може виникнути" [11].

Характеризуючи сучасну польську молодь, Я. Шерославські зазначає, що "образ молоді не дуже оптимістичний. Вона характеризується поверхневим індивідуалізмом, а також поверхневим колективізмом. В останньому випадку це означає, що вони зустрічаються, щоб вирішити питання бізнесу, добре провести час, але між ними немає глибоких соціальних зв'язків, їх не об'єднують вищі цінності. Оскільки для молодих людей сьогоднішній час є основною категорією, яка організовує їх основи життя. Вони не орієнтовані на кар'єру, успіх, а передусім на те, що відбувається тут і зараз"(переклад - Ав.) [12].

Відзначається також, що "соціальний образ підтверджується, а часто і затверджується за допомогою медіального образу. Медіальний світ використовує прості (легкі) асоціації" (переклад - Ав.) [13]. Однак, досить часто медіальний образ повністю не збігається з реальним життям молоді.

Так за даними соціологічного дослідження соціального образу студентів польських вузів, сучасний студент педагогічних спеціальностей – це жінка у віці 21-30 років, що живе в малому або середньому місті (тільки кожен п'ятий респондент – це житель села), навчання у вузі почала відразу або в період проміжку часу після закінчення середньої школи. (Помічено, що порідіння становлять 80% студентів, що підтверджує тенденцію фемінізації деяких спеціальностей.) Кожен другий студент працює і задоволений своєю роботою, але ця робота в більшості випадків не пов'язана з напрямом навчання. Разом з тим, така ж частина опитаних незадоволена своєю роботою, а 47,9% хоче виїхати за кордон з метою знайти там роботу з більш високим заробітком. За самооцінками респондентів, кожен третій з них виявляє схильність до агресивної поведінки, 44% вживає або вживав наркотики, алкоголь, а вільний час вони, найчастіше, проводять у колі друзів або перед телевізором, а також за читанням книг та преси.

Опитані студенти – це люди віруючі, у своїй більшості виховуються в повних робочих сім'ях з хорошою матеріальною ситуацією, що мають братів чи сестер. В значній більшості рівень освіти їхніх матерів є середнім, а їх батьків – середньо-професійними. Відносини в родині, більшість респондентів, оцінює як хороші, з проявом поваги один одному.

Дослідження показали, що ієрархія основних життєвих цінностей студентів педагогічних спеціальностей наступна (узагальнені дані згідно рангах): 1 – сім'я, 2 – знання, 3 – любов, 4 – свобода, 5 – дружба, 6 – робота, 7 – вигідна життя, 8 – багатство, 9 – успіх, 10 – здоров'я, 11 – віра, 12 – батьківщина.

Як показують дані дослідження, студенти педагогіки високо цінують соціальні цінності, пов'язані з функціонуванням сім'ї такими як: безпека сім'ї, любов, відповідальність, повага. Середньо цінний виявилися цінності, пов'язані з реалізацією матеріальних цілей – інтелект, внутрішню рівновагу і т.п. Серед низько цінних з'явилися цінності, що стосуються суспільного життя – національна безпека, соціальне визнання, рівноправність.

В ході проведеного дослідження встановлено, що основні соціально-демографічні показники, такі як стать, вік, місце проживання, соціальне походження, диференціюють системи цінностей опитаних. Так, наприклад, чоловіки вище цінують багатство, високий соціальний статус, свободу, а жінки – віру, доброту.

Виступає також відмінність в системах цінностей студентів державних і недержавних вузів. Встановлено, що студенти державних вузів орієнтовані на соціальні цінності: сім'я, здоров'я, родина, віра, а недержавних вузів – на матеріальні цінності: багатство, високий соціальний статус, свобода, вигідна життя.

Таким чином, в системі цінностей студентів педагогічних спеціальностей можна виділити, принаймні, орієнтація на дві системи цінностей, з подібним набором цінностей, але розрізняються в "ядрі": перша – з преференцією матеріальних цінностей, друга – з преференцією соціальних цінностей.

Отже, до рис соціального образу студентів-педагогів можна віднести преференцію матеріальних і соціальних цінностей, прагматизм, а також готовність до освітньої та трудової мобільності.

Помічено, що в орієнтаціях молоді переважає прагматичний підхід, спрямованість у ті сфери діяльності, які дозволяють досягти досить високого матеріального і соціального статусу, індивідуалізм, орієнтація на приватне життя. Орієнтація на прагматизм, пріоритет матеріальних цінностей, ймовірно, можна пояснити реакцією молоді на погіршення матеріального становища внаслідок, насамперед, економічної кризи, оскільки характерна слабо виражена орієнтація на цінності успіху, саморозвиток.

Як показали результати наведених досліджень, "збірний" соціальний вигляд сучасної молоді має такі особливості: відображає лише якісь типових, характерних рис; трансформується в залежності від суспільних перетворень; "деформується" під впливом одного з факторів соціокультурного середовища; внутрішньо диференційований і може бути особливим для конкретної категорії молоді; видозмінюється в залежності від віку молодих людей.

Таким чином, соціальний образ сучасного студента є результатом впливу умов, які виникли як наслідки соціально-економічних змін в сучасному суспільстві, а також як результат зміни ціннісних орієнтацій. Головні характеристики цього образу – орієнтація на матеріальні цінності, прагматизм, який проявляється в освітній та професійній мобільності.

Як показують дані досліджень, насправді спостерігається процес переорієнтації в сферах і видах життєдіяльності молоді, перехід від одних способів існування до інших. В орієнтаціях домінує прагматичний підхід до життя, спрямованість у ті сфери діяльності, які дозволяють досягти досить високого матеріального стану та соціального статусу. Саме тому на збірний соціальний вигляд сучасних студентів педагогічних спеціальностей накладається сьогоденна реальність, що виражається в утрудненості і бідності соціокультурної референціації молоді.

Можна стверджувати, що в умовах розвитку сучасного суспільства соціальний вигляд молоді детермінований суспільними перетвореннями. Змінилося соціокультурне середовище, яке змушує молодих людей перебудовувати свої життєві плани, воно ставить молодь в такі умови, коли їм просто необхідно змінювати актуалізацію певних цінностей в залежності від ситуації. Цим і зумовлена адаптація молоді до умов середовища.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ожегов С.И., Шведова Н.Ю. Толковый словарь русского языка. – 3-е изд-е. – М.: АЗЪ, 1995.
2. Луков В.А., Забара А.Л., Волков Е.П. Поведение военнослужащего: норма и отклонение. – М.: Социум, 1999.
3. Сурина И., Гайсанов К. Социальный облик современной молодежи: сущность и характеристики //Социально-педагогические проблемы детей и молодежи. В 2-х частях.ч.1 /ПИ ФГАОУ ВПО "Южный федеральный университет", Ростов-на-Дону, 2012.
4. Сурина И.А., Атабиева Ж.А. Применение нарративного интервью для изучения социального облика молодежи //Дискурс: Социол.студия. Социальное развитие. Вып.1. – М.: Изд-во "Социум", 2001. – С.160-168.
4. Сурина И.А., Гайсанов К.Р. Этнические ценности студенчества: сущность, структура и методы исследования. – М.: Социум, 1998.
5. Сурина И.А. Ценности. Ценностные ориентации. Ценностное пространство. – М.: Социум, 1999.
6. Сурина И. А., Атабиева Ж. А. Применение нарративного интервью для изучения социального облика молодежи /Информационно-исследовательский портал Человеческий потенциал России, <http://www.hdirussia.ru/320.htm>, 15.12.2014
7. Ковалева А. И., Луков В. А. Социология молодежи: Теоретические вопросы. – М.: Социум, 1999
8. Kuprianowa G. Youth Policy in the Russian Federation // FORUM 21 / European Journal on Youth Policy. – Berlin – London – Paris. – 2003. – №1. – P. 24-45.
9. Зубок Ю. А., Чупров В. И. Социальная регуляция в условиях неопределенности : Теоретические и прикладные проблемы в исследовании молодежи. – М. : Academia, 2008.
10. Луков В. А. Молодежь и инновации: ожидания общества и субъектные возможности новых поколений / Человеческий потенциал России, <http://www.hdirussia.ru/346>
11. Цит. за: Ciechomska G. Czas dla dziecka //Gazeta Lekarska - Pismo Izb Lekarskich. – 2000. – nr 9.
12. Tradycja i nowoczesność bibliotek akademickich: materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej, Rzeszów-Czarna, 1-3 czerwca 2005. – Rzeszów: Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2005. – S. 93-106.

Сурина И.А.

СОЦИАЛЬНЫЙ ОБРАЗ СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ВУЗОВ ПОМОРСКОГО РЕГИОНА ПОЛЬШИ

Статья представляет описание сущности социального облика молодежи и на этой основе представлены основные характерные черты социального облика современных студентов педагогических специальностей вузов поморского региона Польши.

Ключевые слова: социальный облик, молодежь, высшее учебное заведение, студенты, ценностные ориентации.

*SOCIAL IMAGE OF STUDENTS OF PEDAGOGICAL SPECIALTIES UNIVERSITIES
POMERANIA REGION OF POLAND*

The article presents a description of the nature of social image of youth and on this basis, the main characteristics of the social fabric of the modern pedagogical students of universities Pomeranian region of Poland.

Key words: social image, youth, universitet , students, value orientations.

УДК 378.147+372.4+371.15

Скворцова С.О.

***СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ
МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У
НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ***

У статті презентовано авторську модель формування методичної компетентності майбутніх учителів початкової школи до навчання учнів математики. Виходячи з Національної рамки кваліфікацій результатом навчання на кожному освітньому рівні є компетентність; у складі професійної компетентності вчителя вчені виділяють методичну компетентність, формування якої й визначає мету презентованої моделі. Досягнення зазначеної мети відбувається за рахунок упровадження методичної системи яка презентується як композиція взаємообумовлених та взаємопов'язаних компонентів: завдань, навчально-змістового ресурсу (зміст навчання та організаційні форми навчання), технологій та засобів навчання.

Ключові слова: учитель початкової школи, методична компетентність, навчання математики, формування методичної компетентності.

Сучасний етап розвитку початкової освіти характеризується змінами навчальних програм, які не так давно, у 2011 році, були затверджені МОН України. По цих програмах учні навчалися лише з 1-го по 3-й клас, а у 4-му класі, їм вже доведеться навчатися за програмою зі змінами, мета яких "розвантаження". Сьогодні для громадського обговорення на офіційному сайті МОН України подано зміни до навчальних програм для 1 – 3 –х класів та проект програми зі змінами. Ситуація, яка стрімко розгортається, вимагає від вчителів початкової школи високого рівня розвитку професійної, зокрема методичної, компетентності, оскільки вони мають бути здатними оцінити доцільність пропонуваніх новацій, коректність формулювань і з точки зору науковості, і з точки зору реалізації компетентнісного підходу, і бути здатними висловити і обґрунтувати свою позицію. Між тим, як свідчить практика, вчителі майже не беруть участі у подібних заходах, лишаються осторонь і не впливають на створення нормативних документів, які потім мають впроваджувати у практику початкової освіти. Таким чином, сьогодні школі потрібний активний, не байдужий, компетентний вчитель початкових класів, формування якого і є метою професійної підготовки у вищому педагогічному навчальному закладі.

Аналіз наукових праць з проблеми професійної компетентності вчителя у працях вітчизняних та зарубіжних вчених здійснено у монографіях: І. Акуленко [1, с. 228-229], Н. Глузман [2, с.75-96], О. Матяш [3, с. 106-109], С. Скворцової і Ю. Вторнікової [5, с.76-101]. Авторами встановлено, що складовою професійної компетентності вчителя початкової школи є його методична компетентність.

В нашому дослідженні під *професійною компетентністю вчителя початкових класів* ми розуміємо властивість особистості, що виявляється в здатності до педагогічної діяльності, а саме до організації навчально-виховного процесу у початковій школі на засадах оновленого нормативно-правового забезпечення на рівні сучасних вимог до загальноосвітньої підготовки